

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ภาวะการผลิตและการตลาดอาหารกุ้งในประเทศไทย ด้านการผลิตที่ผ่านมามีแนวโน้มการขยายตัวที่ลดลง สืบเนื่องจากผลกระทบด้านการส่งออกกุ้งของไทย ส่วนต้นทุนการผลิตอาหารกุ้ง ต้นทุนหลักจะขึ้นอยู่กับวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอาหารที่สำคัญ เช่น ปลาป่น กากถั่วเหลือง ซึ่งที่ผ่านมาประสบกับปัญหาความผันผวนทางด้านปริมาณและราคา นอกเหนือจากราคาวัตถุดิบอาหารแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความสามารถของการจัดการเลือกใช้วัตถุดิบในแต่ละสูตรอาหารด้วย อาหารกุ้งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความผันแปรหลากหลาย ทั้งในด้านการใช้วัตถุดิบ สูตรอาหารที่ใช้ตามแต่ละช่วงอายุ และวัตถุประสงค์ของการเลี้ยงกุ้ง ด้านการตลาดอาหารกุ้งเมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างตลาดของอุตสาหกรรมอาหารกุ้งในประเทศไทยจะเป็นประเภทตลาดผู้ขายน้อยราย ส่วนแบ่งการตลาดจะเป็นของกลุ่มเครือข่ายเกษตรกรถึงร้อยละ 72 ความแตกต่างของสินค้าในอุตสาหกรรมจะใช้สูตรอาหารที่หลากหลาย เช่น การเพิ่มเปอร์เซ็นต์โปรตีน และการผสมยาปฏิชีวนะลงไปในอาหาร นอกจากนี้จะใช้ตราสินค้าเป็นตัวทำให้สินค้ามีความแตกต่างกัน โดยผู้ผลิตอาหารกุ้งรายใหญ่จะได้รับความเชื่อถือในตราสินค้ามากกว่าผู้ผลิตรายเล็ก การเข้ามาลงทุนของผู้ประกอบการรายใหม่พบกับอุปสรรคจากผู้ผลิตรายเดิมในอุตสาหกรรม ได้แก่ การประหยัดจากขนาด โรงงานที่มีการผลิตจำนวนมากมีการใช้คอมพิวเตอร์ในการผลิต มีความสามารถในการจัดซื้อวัตถุดิบซึ่งมีการจัดซื้อได้คราวละมาก ๆ ทำให้ต้นทุนในการผลิตเฉลี่ยลดลง ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบของโรงงานขนาดใหญ่ การประหยัดอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่สะสมมา ทำผู้ผลิตรายใหญ่ที่ทำการผลิตมาก่อนเข้าใจถึงสภาวะการผลิต ราคาของวัตถุดิบ สภาวะของตลาดรวมถึงความสัมพันธ์กับตัวแทนและผู้เลี้ยงที่มีมานานส่งผลให้มีความได้เปรียบในเรื่องของต้นทุน ด้านพฤติกรรมการแข่งขันของผู้ผลิตในอุตสาหกรรมอาหารกุ้งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. พฤติกรรมการแข่งขันทางด้านราคา ได้แก่ การใช้เครื่องมือที่มีผลกระทบต่อราคา เช่น การตัดราคาและการใช้ส่วนลดประเภทต่าง ๆ และ 2. พฤติกรรม การแข่งขันที่มีใช้ราคา ได้แก่ การแข่งขันทางตราสินค้า ด้านผลิตภัณฑ์การโฆษณา และการส่งเสริมการขายในรูปแบบต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของอาหารกุ้งในประเทศไทย คือ ปัจจัยราคาขายส่งอาหารกุ้งปรับด้วยดัชนีราคาขายส่งหมวดอาหารสัตว์ และปริมาณการส่งออกกุ้ง โดยที่ปริมาณการส่งออกกุ้งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ส่วนตัวแปรราคาขายส่งอาหารกุ้งปรับด้วยดัชนีราคาขายส่งหมวดอาหารสัตว์มีเครื่องหมายถูกต้องตามหลักทฤษฎี แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรืออาจกล่าวได้ว่าราคาขายส่งอาหารกุ้งไม่ใช่ตัวกำหนดอุปสงค์ของอาหารกุ้ง โดยการเปลี่ยนแปลงปริมาณการส่งออกกุ้ง มีผลต่ออุปสงค์ของอาหารกุ้งน้อยกว่าราคาขายส่งอาหารกุ้งปรับด้วยดัชนีราคาขายส่งหมวดอาหารสัตว์เนื่องจากความยืดหยุ่นของอุปสงค์อาหารกุ้งต่อปัจจัยทั้งสองมีค่าเท่ากับ -0.8156 และ 0.6584 ตามลำดับ

จากการศึกษาพบว่าอุปสงค์ของอาหารกุ้งในประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2549-2553 มีแนวโน้มลดลง และมีค่าเท่ากับ 457,674.70, 446,554.10, 435,424.20, 424,288.70 และ 413,149.70 ตัน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะจากการศึกษา และข้อเสนอแนะในการทำการศึกษารั้งต่อไปเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษารั้งนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารกุ้ง

1. จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของอาหารกุ้งในประเทศไทย พบว่า ปริมาณการส่งออกมีผลต่ออุปสงค์ของอาหารกุ้ง ดังนั้นผู้ประกอบการด้านอาหารกุ้งจะสามารถจำหน่ายอาหารกุ้งได้ดีต่อเมื่อผู้ส่งออกกุ้งหาตลาดส่งออกกุ้งมากขึ้น

2. จากการวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของอุปสงค์อาหารกุ้งต่อปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ พบว่า เมื่อราคาขายส่งอาหารกุ้งปรับด้วยดัชนีราคาขายส่งหมวดอาหารสัตว์เพิ่มขึ้น จะก่อให้เกิดการลดลงของอุปสงค์ของอาหารกุ้ง และความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาอาหารกุ้งปรับด้วยดัชนีราคาขายส่งหมวดอาหารสัตว์มีค่าน้อย แสดงว่า การเพิ่มขึ้นของราคาขายส่งอาหารกุ้งปรับด้วยดัชนีราคาขายส่งหมวดอาหารสัตว์ จะส่งผลต่ออุปสงค์ของอาหารกุ้งลดลงน้อยกว่า แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากตัวแปร

นี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นปริมาณความต้องการอาหารกึ่งไม่ตอบสนองต่อราคาอาหารกึ่งปรับด้วยดัชนีราคาขายส่งหมวดอาหารสัตว์เนื่องจากเป็นราคาควบคุม แต่จากผลการศึกษารัฐอาจดำเนินนโยบายโดยการเพิ่มราคาได้เนื่องจากอุปสงค์ของอาหารกึ่งมีความยืดหยุ่นต่อราคาน้อย

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการศึกษาต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์อาหารกึ่งในประเทศไทย นอกเหนือจากที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เช่น ปัจจัยด้านนโยบาย หรือการศึกษาอุตสาหกรรมกึ่งและอาหารกึ่งทั้งระบบ โดยศึกษาผลกระทบจากการเปิดการค้าเสรีของประเทศไทย ที่จะมีส่วนต่อการนำเข้าวัตถุดิบหลักสำคัญที่ใช้ในการผลิตอาหารกึ่งด้วย